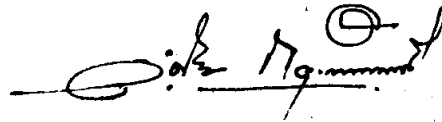

คำนำ

วิชา "หลักการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยม" (PE 324) เป็นวิชาที่กล่าวถึง การจัดการบริหารพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดโครงการด้านพลศึกษา ในโรงเรียน หลักเกณฑ์การจัด จุดมุ่งหมายของแต่ละโครงการ การประเมินผลโครงการ การจัดการแข่งขัน ตลอดจนกล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งผู้เขียนพยายาม อย่างยิ่งที่จะให้เป็นตำราที่ เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและผู้สนใจมากที่สุด

ขอขอบพระคุณ รศ. สุเมธ แล้วยแพรค ในฐานะหัวหน้าภาควิชาพลานามัย มหาวิทยาลัย-รามคำแหง ที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาในการเขียนตำราเล่มนี้ และขอขอบพระคุณ เจ้าของตำรา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่ผู้เขียนนำมาประกอบการเขียนตำราเล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คำชี้แนะ และติชมของท่านผู้รู้จะเป็นทั้งกำลังใจและการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ผู้เขียนขอรับฟังด้วยความยินดียิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ละเมียด กรยุทธพิพัฒน์)

บทนำ

การศึกษา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นที่ทราบกันแล้วว่าการศึกษายุคใหม่ต้องประกอบไปด้วย 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ค่านิยม และด้านทักษะต่าง ๆ ความหมายทางด้านความรู้และทักษะต่าง ๆ นั้นสามารถจะส่งเสริมได้มากโดยอาศัยการเรียน ส่วนทางด้านทัศนคติ ค่านิยม และนิสัยอันดีงาม เช่น ความซื่อสัตย์ การเสียสละ การช่วยเหลือผู้อื่น ความสามัคคี การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม การมีน้ำใจต่อผู้อื่น ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งดีงามและรวมอยู่ในความมุ่งหมายทางการศึกษาคือ การเรียนการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้อย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมอื่นมาประกอบด้วย พลศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในหลักสูตรของโรงเรียน ในการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการศึกษาที่ต้องอาศัยกิจกรรม อาศัยการเคลื่อนไหวของร่างกาย และการจัดประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการพัฒนาบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

ทางกาย วิชาพลศึกษาช่วยพัฒนาให้บุคคลแข็งแรง มีความเจริญเติบโต มีความว่องไว ทนทาน ทรวดทรงสง่าผ่าเผย รูปร่างดี สุขภาพดี ไม่เจ็บป่วยง่าย

ทางจิต วิชาพลศึกษาช่วยเพิ่มพูนความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง มีความรอบคอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีน้ำใจดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ วิถีไหวพริบดี และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดี และเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดีเสมอ

ทางอารมณ์ วิชาพลศึกษาช่วยให้บุคคลผู้เข้าร่วมมีความออกกลิ่น
หนักแน่น ไม้วู่วาม ไม้หวั่นไหว ไม้โมโหง่าย ทั้งนี้เพราะกิจกรรมทางพลศึกษา
มีกฎ ระเบียบ กติกา ที่เป็นข้อห้ามและข้อบังคับให้ทุกคนต้องปฏิบัติตามการฝึกเช่นนี้
จะทำให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตนดี และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ได้

ทางสังคม วิชาพลศึกษาจะส่งเสริมให้บุคคลรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับ
สังคม เป็นผู้อยู่ในระเบียบวินัย เคารพระเบียบ กฎหมาย อันเป็นพื้นฐานของการ
อยู่ร่วมกันในสังคม มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักการเป็นผู้นำ
และผู้ตามที่ดี

การจัดและดำเนินงานทางด้านการบริหารพลศึกษาในโรงเรียนเพื่อ
ให้ประสบผลสำเร็จคือให้เกิดการพัฒนาในตัวนักเรียนหรือผู้เข้าร่วมในทุก ๆ ด้าน
ที่กล่าวมาตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุน
และร่วมมือกับบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย เช่น

1. ฝ่ายบริหารโรงเรียน
2. ฝ่ายนักเรียน
3. ฝ่ายครูพลศึกษา และครูอื่น ๆ
4. ฝ่ายเจ้าหน้าที่ นักการที่เกี่ยวข้อง
5. องค์การภายนอกทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน

โดยเฉพาะครูกับผู้บริหาร เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะเป็นตัวจักร
ในการจัดบริหารหรือการจัดพลศึกษาในโรงเรียน เพราะจะเป็นผู้กระตุ้นให้
นักเรียนเห็นความสำคัญของการพลศึกษาและร่วมกันจัดกิจกรรม จัดโครงการขึ้น
โครงการใดเมื่อใดริเริ่มขึ้นแล้ว ครูและผู้บริหารยังต้องคอยเอาใจใส่ดูแลติดตามผล

ให้โครงการนั้น ๆ พัฒนาอีก ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ ไป หรือเอาใจใส่ต่อโครงการให้เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนและถูกต้องตามหลักการทางพลศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารด้วย

การบริหารงานใด ๆ ก็ตาม จำต้องมีทรัพยากรอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการจัดการ (Management) องค์ประกอบ 4 อย่างนี้ "คน" นับว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เพราะการบริหารงานจริง ๆ นั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนและสังคมมาก องค์การและการบริหารเป็นเครื่องมือในการผลิตโครงการให้กับสังคม ในขณะที่เดียวกัน "คน" จึงนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งขององค์การและการบริหารโดยเฉพาะหากขาดคนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ไม่ว่าจะจัดระบบงานบริหารได้ดีเพียงใดหรือมีเงินและวัสดุมากเพียงใดก็ไม่สามารถทำให้งานขององค์การบริหารนั้นลุล่วงด้วยก็ได้ และในการนำเอาทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคน เงิน เครื่องจักร มารวมเข้าด้วยกันแล้ว ถ้าหากปราศจากผู้บริหารหรือผู้นำ การรวมเอาทรัพยากรดังกล่าวมารวมกันผลิตโครงการย่อมเป็นไปได้หรือไม่หรือไม่ประสบผลสำเร็จ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดผู้บริหารหรือผู้นำทางค่านพลศึกษามาเป็นผู้วางแผนงาน การจัดองค์การ การจัดการเกี่ยวกับบุคลากร การประสานงาน และการควบคุมงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ องค์การจะมีประสิทธิภาพเพียงใด จะดำเนินไปโดยประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ หลักการ ตลอดจนเทคนิคหรือแนวนโยบายการบริหารของผู้บริหารขององค์การนั้น

งานบริหารหรืองานจัดพลศึกษาในโรงเรียน ก็มีความเหมือนกับงานบริหารงานด้านอื่น ๆ คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่สามารถรวบรวมพลังของสมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การ และจะต้องเป็นผู้สั่งการ ชี้แนะ และ

ออกคำสั่งในงานด้านต่าง ๆ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบในการโน้มน้าวให้สมาชิก
 ทุกคนร่วมมือกันทำงานเพื่อผลสำเร็จของโครงการ รู้จักนำความรู้ ความสามารถ
 และประสบการณ์ของการบริหารมาประยุกต์ใช้โดยปรับให้เข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อม
 ที่มีอยู่จริง เพื่อให้ได้ผลในทางปฏิบัติถูกต้องตามความต้องการมากที่สุด เพราะ
 การจัดพลศึกษา เป็นการจัดระบบการทำงานด้านพลศึกษาในโรงเรียน
 โดยกำหนดตำแหน่งงาน วิธีการปฏิบัติ ขอบเขตและอำนาจหน้าที่และการประสานงาน
 ระหว่างตำแหน่งต่าง ๆ ให้แน่นอน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบ
 แบบแผน นั่นก็คือกระบวนการในการดำเนินโครงการพลศึกษาในโรงเรียนนั่นเอง

ควยเหตุนี้ความสำคัญจึงอยู่ที่ความสามารถของผู้บริหารในการวางนโยบาย
 และจุดมุ่งหมาย เลือกวิธีการปฏิบัติซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะต้องทราบว่า เราต้องการที่จะ
 ให้ได้อะไร (ทั้งความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน) หรือต้องการที่จะให้เป็น
 อะไรก่อน แล้วจึงเลือกวิธีการปฏิบัติ และการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จตาม
 ความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้